

MAGYAR-HOLLAND SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

A „MAGYAR-HOLLAND TÁRSASÁG” HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 4 SZ.
TELEFONSZÁM: 38—4—90.

„Magyar-Holland Társaság” tagjai díjmentesen kapják.

Megjelenik havonta

Batáviai levél

Holland-India 1.9 millió négyzetkilométer területével és kerek 63 millió lakosságával — mellyel szemben az anyaország 34.000 négyzetkilométer területtel és 9 millió lélekszámmal rendelkezik — jelenleg heroikusan és szívósan harcol Japán kíméletlen gazdasági előretörése ellen. Japánnak 1934. évi bevitele a hollandindiai szigetekre az 1928. évi 9.7%-ról teljes 32%-ra emelkedett. Japán a szigeteknek kerek 100 millió forintért szállít mindenféle árut és 15 millió forint értékben vásárol tőle cikkeket. Japán bevitele szökkelésszerűen fokozódik, ellenben áruvásárlása egyre csökken. A japánok az utóbbi években vaskövetkezetességgel vitték keresztül gazdasági harcukat Holland-Indiában és majdnem minden téren gyilkos versenytársakká váltak. Japán a szigetek kiskereskedelmének saját elosztó apparátusát rendszeresen kikapcsolta és átjatszotta azt immár 7000-re felszaporodott kiskereskedőjének kezébe, akik értették, hogyan kell az elszegényedett és alacsony művelődési fokon álló bennszülöttekkel az olcsó japáni áru nélkülözhetetlenségét elhíttetni. De ott is, ahol európai importőrök dolgoznak, tért nyertek. Európai árumintákat küldtek Japánba, ahol azokat ügyesen utánózták és mint európai gyártmányokat olcsó pénzen hozták a piacra. Japán gazdasági, sőt politikai jövője számára dolgozik még a holland-indiai bennszülöttek körében is annyira népszerűvé vált „pan-ázsiai” jelszó, akik szívesen ismerik el szabadítóként és vezetőként a tekintélyben rendkívül megnövekedett Japánt. Európa ellen dolgozik az európai nemzetek között uralkodó egyenetlenség, mely érdekeik különbözőségében is megnyilvánul.

Nem csoda, ha a világ szeme a kis Hollandián — a szigetek birtokosán — függ, amely csodálatraméltó szívóssággal igyekszik ott politikai és gazdasági hatalmát megszilárdítani és az utolsó pillanatban cselekedni, miután minden szó meddő maradt. A Batáviában hosszú hónapokon át folytatott holland-japán gazdasági tárgyalásokat a hollandusok megszakították, mivel Japán vonakodott megfelelő mennyiségű holland-indiai nyersárut átvenni.

A hollandusok azután minden óvás ellenére beviteli kvótarendszert vezettek be s azt úgy kidolgozták, hogy az nemcsak a szigetek iparát védi meg, hanem az olcsó japán áruk túlzott beáramlásának is gátat vet, lehetővé téve Európa versenyképességét. A hollandusok a beviteli engedélyeket ahhoz a feltételhez kötötték, hogy az áruk csak hollandi hajókon legyenek szállíthatók és ezzel elejét vették annak, hogy a japáni vonalakon való olcsó szállítások a japán dömpinget előmozdítsák.

Hollandia harca Japán gazdasági túlsúlya ellen az egész világ figyelmét erre a céltudatos kis országra irányítja.

Egy hollandi katonatiszt Bugacon

Az *Est* írja: Hendrik *Hommes*, fiatal jávai holland katonatiszt júniusban Magyarországra jött, hogy *egy hetet* töltsön itt. A bugaci puszta a kapitányt annyira magához vonzotta, hogy az egyheti itt időzésből — *közel kéthónapi tartózkodás lett.*

Valósággal regénybeillő módon élt a pusztán a fiatal katonatiszt. Teljesen a csikósok közé valónak érezte magát, *naphosszat egy szilaj csikón, a Pajkoson, vágatott a pusztában.* Étkezését is teljesen a magyar puszta lakóihoz irányította. Ugyanúgy ette a tarhonyát, a szalonnát, a lebbencslevest, mint a csikósok. Finom angol cigarettáit mindjárt ideérkezése napján szétsztozotta, *aztán maga is pipázni kezdett.*

Sokszor már kora hajnalban felpattant lovára, nekivágott a mezőnek és csak estefelé tért haza. A legkisebb szívességért többpengős borraivalót osztogatott.

A holland kapitány megpróbálkozott a magyar nyelv tanulásával is. Esténként *petróleumlámpa fénye mellett tanulgatott néhány magyar szót Árva Tót Miskától, a csikóskirálytól.*

Nagy volt az öröme, amikor egy-egy fogalmat erőlködve ugyan, de ki tudott magyarul fejezni.

Most szombaton fájo szívvel búcsúzott Hendrik *Hommes a Bugactól*.

— *Négy év mulva visszajövök*, — jelentette ki elutazása előtt. — *Őszintén mondom, hogy életem legszebb hónapjait töltöttem itt.* Nagyon köszönöm a magyaroknak, amiért ilyen kedvesen, aranyosan fogadtak és bántak velem. Üdvözlöm az összes bugaci ismerősöket, *főként Miskát, a hűséges, derék, jó magyar cimborát.*

A holland kapitány Magyarországról visszautazott hazájába. Egy-két hónapot Hollandiában tölt, azután hajóra ül és visszamegy Jáva szigetére. Ott újabb négyévi gyarmati szolgálat vár rá. Ez után tér vissza Európába és mint megígérte: *a bugaci pusztára.*

A bugaci határban pedig már szövődnek a legenda szálai a fiatal holland kapitány alakja körül . . .

Háromszázötven hollandi vendég érkezett Budapestre

Hollandi és magyar zászlókat lengetett a szél a dunaparti hajóállomáson és a hollandi himnusz hangjai csendültek fel, amikor a *Budapest* nevű, pompásan kivilágított termes gőzös a parthoz állott. *350 holland vendég érkezett Budapestre*, akiket dr. *Márffy Károly*, az Országos Idegenforgalmi Tanács müncheni képviselője hozott Magyarországra, hogy megtekintsék és gyönyörködjenek a Duna szalagján csillogó gyöngyszemben: *Budapestben* és megismerjék a magyar nép és a magyar föld sajátosságait. A parton, a várótermekben nagy közönség várta a hollandusokat, akik közt sok „*nevelő-szülő*“ is van. A 10—15 év előtt Hollandiába került magyar gyerekek várták nevelő-szüleiket és boldog könnyek közt ölelték meg egymást. A hollandi szülők nem győztek csodálkozni, ahogy a még pár évvel ezelőtt apró gyermekpalánták mennyire megnőttek és meghatottan örvendeztek, hogy a magyar gyerekek kijöttek a fogadásukra.

A holland vendégek között politikusok és ujságírók is voltak. Öt napig maradtak Magyarországon. Minden napjuk zsúfolva volt programmal, elmentek Bugacra, Siófokra és Tatatóvárosra. Tatatóvároson gróf *Eszterházy* Ferenc vendégei voltak, ahol tiszteletükre a kastély parkjában szabadtéri előadást rendeztek. 80 díszruhás magyar pár mutatta be a magyar táncokat és egy balettszerű táncosképben játszották el, hogy lett Magyarországból Kismagyarország. Az előadás után a tatatóvárosi grófi pezsgőgyár kóstolóra hívta meg a vendégeket, ahol alkalmuk volt a hollandusoknak megismerni a gyöngyöző magyar pezsgő mámorát . . .

Egy magyar regény hollandul.

A W. Bruna és fia utrechti könyvkiadó cég jelentette meg hollandi fordításban gróf *Teleki Sándornénak (Szikra) A nagy kerék* c. ismert regényét. A könyv hollandi címe: *Cirkelgang*. A regény az író legjobb művei közé tartozik, a magyar társadalmi életből vett tárgykörrel, amely bizonyára élénk érdeklődést fog kelteni Hollandiában.

Virágkiállítás.

Az északi-tenger partján s a Zuider-tótól ellopott szüz ugaron, sirályok sikongatása mellett vágja kapáját a porhanyó földbe a holland paraszt s esküre emelt, de lefelé fordított kétujjával *heiyet túr a virágpalántának a holland kertész.*

Tavaszkadtként napról-napra változószerű virágpalást borítja a mezőt. A városban *minden asztalon virág díszlik*, minden kirakaton virág tarkítja a közszemlére kitett árut, munkavégeztével pedig száz ember közül kilencvenkilenc egy percre megáll az utca-sarkon s kiválaszt egy csokor virágot.

Mióta divatossá vált a válságról beszélni, válságos helyzetbe került a virág is. Hiszen a kínai falnál is merevebben állnak az új vámfalak, tiltó intézkedések s évenként többszáz kocsirakomány virág jut ugyanolyan sorsra, mint a braziliai kávé, vagy a dán ökör: *megsemmisítik*, anélkül, hogy valakinek öröme telnék benne.

Éppen ez a „virágválság“ érlelte meg a hollandiai virágtermelők szövetségénél azt az elhatározást, hogy a virágmezők központjában fekvő városka, *Heemstede* kellős közepén egy oly nagyszabású „virág-kiállítást“ rendezzenek, amelyenre még nem volt példa.

Hatvan hektárnyi dombos területen a holland építőművészet egyik legszebb remekét építették fel, *hatalmas ívelt csarnokot*, stilizált virágoszlopokkal, apró parasztházakat, néplakásokat telepítettek oda s köröskörül, domboldalon, fák árnyékában *ezerszerű virágokat szórtak szerteszéjjel.*

A nagyméretű fedett csarnokban ezerféle tulipánt láttam, hófehér, kemény bimbótól rózsaként szétnyíló biborfeketéig. Egy akkora területen, mint egy pesti polgár lakószobája, *százhuszféle jácint* illatozott, amelyeknek nevei közül csupán egyet jegyeztem fel, egy hófehér, karcsú, dúsvirágú jácintét: *Zwanendrift* = *Hattyúdüh.*

A sok virágremek között általános feltűnést keltett egy *parányi gyűszűbe* ültetett s abban vígan virító sárga narciss, a *Minimusí*, amelyet a Pyrennaeusokból, ahol vadon terem, hoztak Hollandiába. (b. p.)